

dr hab. Magdalena Knapińska, prof. nadzw. UEP
Katedra Makroekonomii i Badań nad Rozwojem
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Rozwój gospodarczy w podstawowych miernikach makroekonomicznych

1. Wstęp

Problematyka rozwoju gospodarczego jest trwale obecna w literaturze ekonomicznej już co najmniej od kilku stuleci. Badacze od dawna zastanawiali się, jakie są czynniki i stymulanty tego rozwoju oraz co sprawia, że niektóre kraje rozwijają się nieco wolniej. Celem opracowania jest odpowiedź na pytanie, jaki poziom rozwoju gospodarczego występuje we współczesnym świecie, czy kraje są podobne do siebie, czy też może zróżnicowanie pod względem miar makroekonomicznych pogłębia w krajach i regionach świata. Instrumentarium, którym się posłużono do identyfikacji tego problemu, to mierniki makroekonomiczne, takie jak różne miary PKB, inwestycje, oszczędności. W przygotowaniu artykułu posłużono się literaturą przedmiotu (polsko- i anglojęzyczną), a także danymi statystycznymi udostępnianymi przez Bank Światowy, MFW i inne jednostki badawcze krajowe i zagraniczne. Opracowanie powstało w wyniku zastosowania metod analizy literaturowej, natomiast analizy materiału empirycznego dokonano za pomocą metod statystyki opisowej. Część wnioskowa została przygotowana w oparciu o metodę analizy logicznej, identyfikację związków przyczynowo-skutkowych oraz syntezę zaobserwowanych tendencji i zmian.

2. Pojęcie rozwoju w ekonomii

Rozwój gospodarczy był w literaturze ekonomicznej rozumiany m.in. i ogólnie jako ewolucja jakościowa systemu kapitalistycznego, związana ze zmianą struktury ekonomicznej tego systemu (Romanow 1997, s. 175). Rozwój gospodarczy jest pożądanym, gdyż wiąże się z poprawą standardu życia społeczeństwa, rozwojem cywilizacji, poprawą jakości życia, a w znaczeniu stricte ekonomicznym wiąże się ze wzrostem dochodów. Podejście do rozwoju gospodarczego, w którym podkreśla się przede wszystkim produkt krajowy brutto – jego poziom, dynamikę i strukturę wydają się stosować np. D. Begg, S. Fischer, R. Dornbusch (1999, s. 492 i następne), którzy przedstawiając problemy rozwoju gospodarczego mocno akcentują poziom i wzrost PKB w tzw. krajach rozwijających się. Jednakże w bardziej współczesnych ujęciach często

zwraca się także uwagę na współwystępowanie pojęcia rozwoju społeczno-gospodarczego wraz z pojęciem rozwoju gospodarczego. Stało się to m.in. za sprawą badań naukowców-społeczników A. Sena oraz G. Ranisa, którzy podkreślali znaczenie innych czynników, które należy wziąć pod uwagę, szacując postęp danego kraju i jego miejsce w rozwoju społeczno-gospodarczym. Są to mianowicie takie zagadnienia, jak: zdrowie i oczekiwana długość życia mieszkańców, poziom oświaty, analfabetyzm dorosłych i niezależność kobiet, które wraz z miernikami dochodowymi określającymi wzrost konsumpcji rynkowej mogą opisywać rozwój społeczno-gospodarczy (Samuelson, Nordhaus 2012, s. 531). W innym jeszcze miejscu można natrafić na definicję rozwoju gospodarczego wskazującą, że jest to długofalowy proces przemian dokonujących się w gospodarce, obejmujący zmiany ilościowe: w zakresie wzrostu produkcji, zatrudnienia, inwestycji, rozmiarów istniejącego kapitału, dochodów, konsumpcji itp. oraz zmiany jakościowe organizacji społeczeństwa i państwa, a także zmiany strukturalne dotyczące struktury wytwarzanego PKB, struktury zatrudnienia itp. (*Rozwój gospodarczy* [2015]). Dość już dziś ugruntowane rozumienie pojęcia rozwoju gospodarczego odnoszące się do ekonomicznego rozumienia tego zagadnienia, odwołuje się do identyfikowania czterech elementów składowych tegoż rozwoju, a należą do nich: zasoby ludzkie, zasoby naturalne, kapitał oraz technologia (Samuelson, Nordhaus 2012, s. 531). We wszystkich krajach – rozwiniętych i zapóźnionych gospodarczo – elementy te odgrywają swoją rolę determinującą tempo i ostateczny poziom tegoż rozwoju, inne jest jednak znaczenie poszczególnych elementów.

W rozwoju myśli ekonomicznej pojęcie i przyczyny rozwoju gospodarczego były przedmiotem zainteresowania już od dawna. Wielu badaczy próbowało wyjaśnić przyczyny rozwoju gospodarczego, a także snuło wizje tego rozwoju na podstawie przyjętych założeń o jego głównych determinantach. Przykładem takiego podejścia jest teoria T.R. Malthusa, który już w 1798 r. głosił, że „ludność – w razie braku przeszkód – wzrasta w postępie geometrycznym, a środki utrzymania (żywność) wzrastają jedynie w postępie arytmetycznym” (Malthus 1925, s. 58). W związku z tym liczba ludności szybko się podwoi, podczas gdy rolnictwo nie poradzi sobie z produkcją żywności – zatem przewidywał on dramat w postaci niedoboru środków utrzymania (Stankiewicz 1998, s. 175-176).

Inną teorią rozwoju opartą na zasadniczo odmiennym rozumieniu jego podstaw jest teoria J. Schumpetera, który w 1912 r. zauważył, że determinantą rozwoju jest zastosowanie innowacji w gospodarce, zatem rozwój zależy od zdolności do formułowa-

nia innowacji i wdrażania ich w przemyśle i biznesie. A zatem rozwój jest domeną twórczych innowatorów i jest właściwy dynamicznej, a nie statycznej gospodarce (Romanow 1999, s. 175-176).

W dalszym toku prac ekonomistów lat czterdziestych i późniejszych XX wieku pojawiło się szereg teorii w tym także o charakterze pesymistycznym, jak np. teoria stagnacji sekularnej A. Hansena i B. Higginsa, zdaniem których zwolnienie tempa wzrostu gospodarczego w krajach wysoko rozwiniętych wynikało ze spadku przyrostu naturalnego i starzenia się społeczeństwa, które cechuje brak inicjatywy i skłonność do oszczędzania; z ograniczonych możliwości ekspansji geograficznej, a także ze spadku kapitałochłonnych wydatków inwestycyjnych (Romanow 1999, s. 178-179).

Z kolei w grupie teorii strukturalnych przemian kapitalizmu podnoszono, że zasadnicze zmiany, jakie dokonały się w gospodarce amerykańskiej w czasie trwania i tuż po II wojnie światowej, a wyrażające się w dyfuzji własności, rewolucji w zarządzaniu, rewolucji w dochodach, doprowadziły do zmian społecznych o charakterze strukturalnym (S.H. Schlichter, E. Johnston, M. Nadler). Natomiast teorię siły równoważącej sformułował J.K. Galbraith, zdaniem którego rozwój monopolu i korporacji był równoważony poprzez rozwój instytucji takich jak zrzeszenie pracowników, pracodawców, konsumentów wspieranych przez państwo może kontrolować nadmierną ekspansję podmiotów monopolistycznych (Romanow 1999, s. 180).

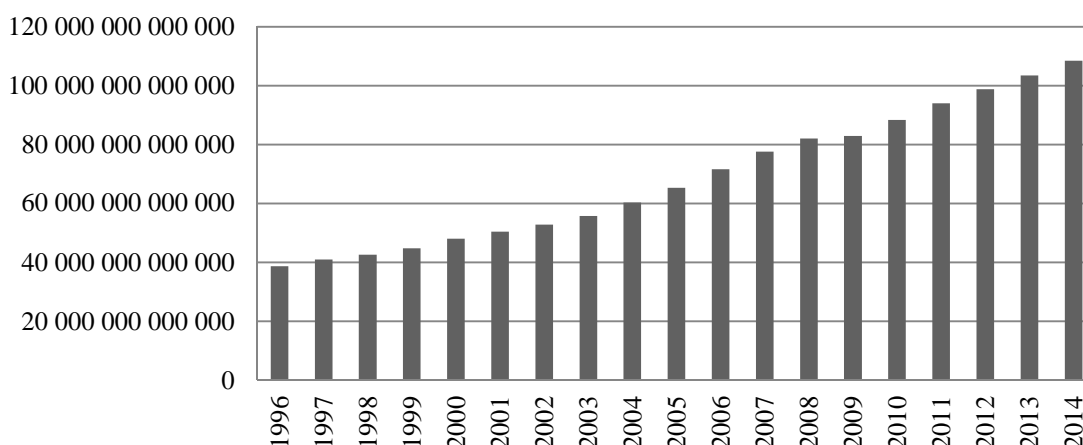
Wreszcie istotną grupę teorii wyjaśniających przyczyny i charakter rozwoju gospodarczego stanowią teorie rozwoju krajów zapóźnionych gospodarczo, takie jak: teoria rozwoju przez handel F. Benhama, teoria rozwoju inicjowanego G. Myrdala, czy R. Nurkse, oraz teoria startu do samoczynnego wzrostu gospodarczego W.W. Rostowa, a także P.N. Rosenstein-Rodana. W literaturze związanej z tymi teoriami podkreślano, że przyczyną niedorozwoju gospodarek jest polityka utrwalania agrarno-surowcowego charakteru gospodarki, co może być przełamane tylko na skutek świadomej i celowej polityki państwa.

Pomimo rozległego zakresu pojęciowego terminu „rozwój gospodarczy”, można tu jednak dokonać pewnej syntezy i przybliżenia niektórych tylko mierników makroekonomicznych, które zobrazują zróżnicowanie krajów współczesnego świata w sensie ekonomicznym. Jednoznacznie należy tu zarazem podkreślić, że pojęcie rozwoju gospodarczego jest szerszym niż pojęcie wzrostu gospodarczego, niemniej jednak w dalszej części opracowania będą prezentowane przede wszystkim mierniki ekonomiczne, które są mierzalne i porównywalne w skali międzynarodowej.

3. Produkt krajowy brutto w wybranych krajach i regionach świata

Posługując się danymi zamieszczonymi na rysunku 1, można zauważyć, że przynajmniej od 1996 r. światowa produkcja mierzona przez PKB według parytetu siły nabywczej ma tendencję rosnącą. Widoczne jest ponadto zakłócenie tego wzrostu w roku 2009, co było rezultatem kryzysu finansowego, który uwidocznił się także w sferze realnej i oznaczał spadek wielkości PKB w poszczególnych krajach w tymże roku.

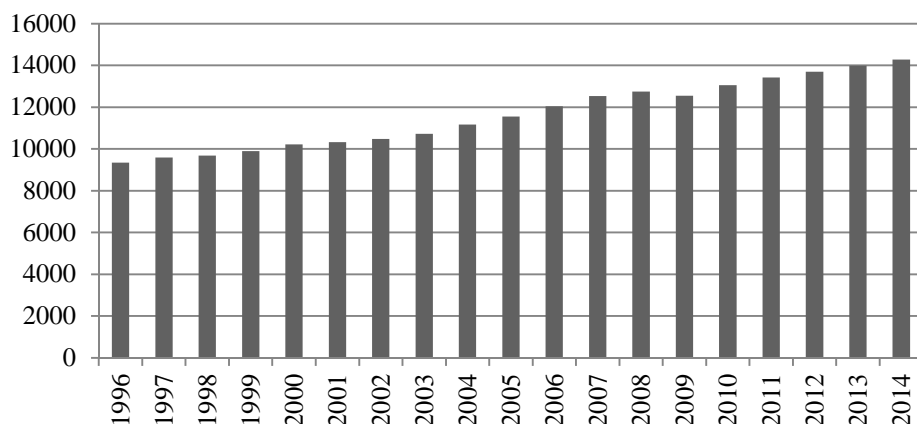
Rysunek 1. PKB na świecie według parytetu siły nabywczej (w USD)

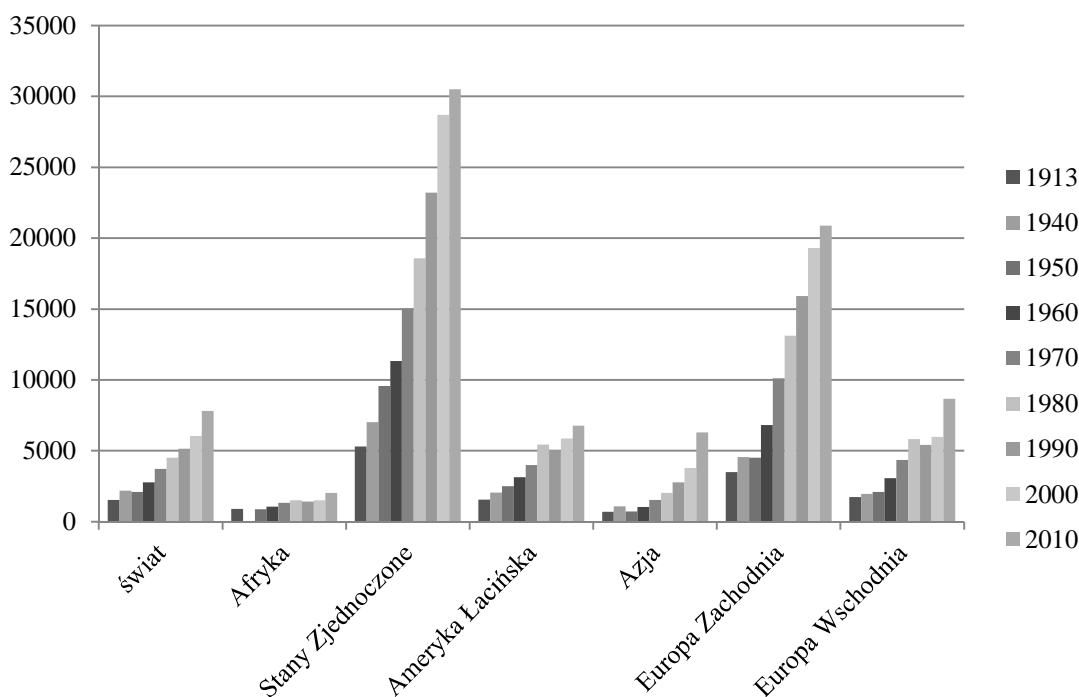
Źródło: *World Bank*, <http://search.worldbank.org/> (19.11.2015).

Jak wskazują dane rysunku 2, poziom PKB na mieszkańca wzrósł od 1996 r. z 9347,4 USD do wysokości 14 273,51 USD w 2014 r., co oznacza niemal podwojenie się tej wielkości w okresie osiemnastu lat. Również na tym rysunku jest widoczne zahamowanie wzrostu PKB *per capita* w roku 2009, ale już kolejne lata wskazują na dalszą tendencję wzrostową tej wielkości. W skali zatem wielkości średniej sytuacja w zakresie poziomu PKB oraz PKB *per capita* kształtuje się dość optymistycznie.

Warto jednak spojrzeć, jak wyglądała sytuacja poziomu PKB *per capita* w poszczególnych regionach i krajach świata oraz w dłuższej perspektywie czasowej; stosowne dane zawarto na rysunku 3.

Rysunek 2. PKB per capita na świecie według parytetu siły nabywczej (w USD)

Źródło: jak dla rysunku 1.

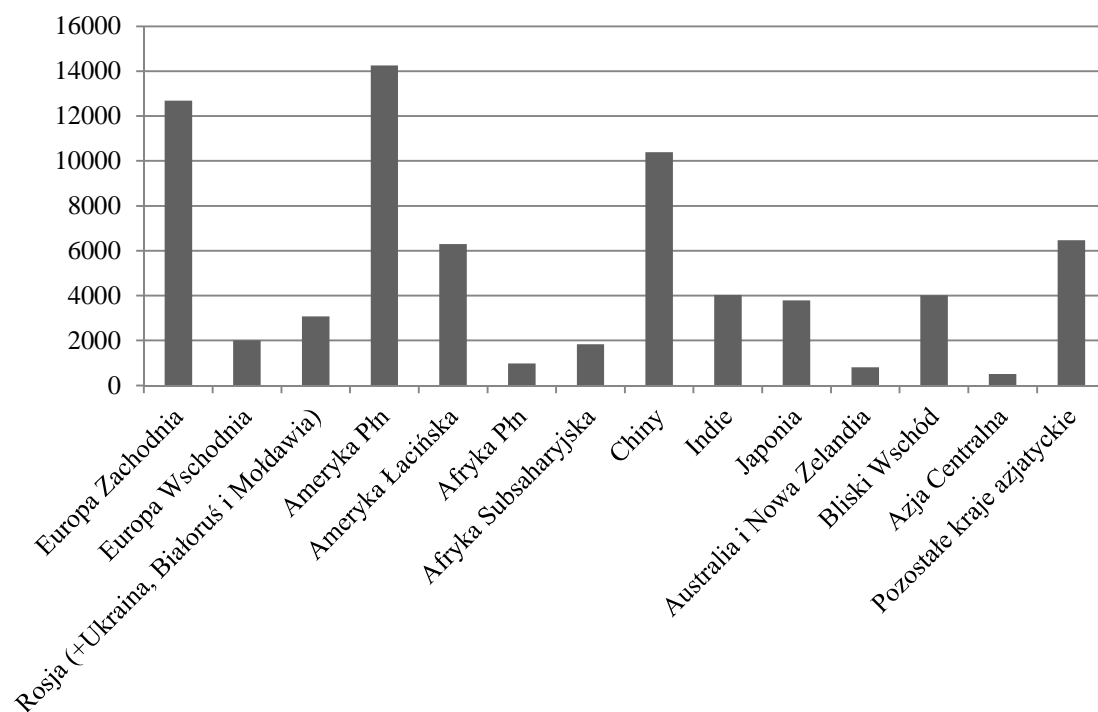
Rysunek 3. PKB per capita w regionach świata w latach 1913-2010 (w USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *The Maddison-Project* (2013), <http://www.ggdc.net/maddison/maddison-project/data.htm> (19.11.2015).

W okresie prawie stu ostatnich lat można było zaobserwować, że najwyższy poziom PKB na mieszkańca był notowany w Stanach Zjednoczonych i to w całym badanym okresie. W roku 2010 wielkość ta wynosiła prawie 30 500 USD na głowę, podczas gdy w najbiedniejszym obszarze kontynentu afrykańskiego, mierzonego tu jako całość, a nie poszczególne jego kraje, wielkość ta wynosiła 2034 USD na mieszkańca rocznie – jest to zatem piętnaście razy mniej niż w USA. W Stanach Zjednoczonych obserwujemy ponadto dość wysoką dynamikę wzrostu tej wielkości, co jest cechą także Europy Za-

chodniej. W Stanach Zjednoczonych w przeciągu prawie stu lat wielkość PKB per capita wzrosła 5,75 razy, podczas gdy w Europie Zachodniej było to 5,98 razy, co można uznać za wielkość zbliżoną, choć i zarazem nieco wyższą niż w Stanach Zjednoczonych. Z kolei w Europie Wschodniej, do której nie wliczono krajów byłej Jugosławii, byłego Związku Radzieckiego, można było zaobserwować pięciokrotny wzrost wielkość PKB per capita, a w Ameryce Łacińskiej był to wzrost czterokrotny. Niekwestionowanym liderem z zakresie tempa wzrostu pozostaje jednak Azja, w której wielkość PKB per capita w latach 1913-2010 wzrosła aż 9,12 razy, a na końcu pod tym względem lokowała się Afryka, w której PKB na mieszkańca wzrósł zaledwie 2,24 razy¹.

Rysunek 4. PKB w regionach i krajach świata w 2012 r. (wg PPP, biliony USD)

Źródło: Thomas Piketty – *Home*, <http://piketty.pse.ens.fr/files/capital21c/en/pdf/supp/TS1.1.pdf> (19.11.2015).

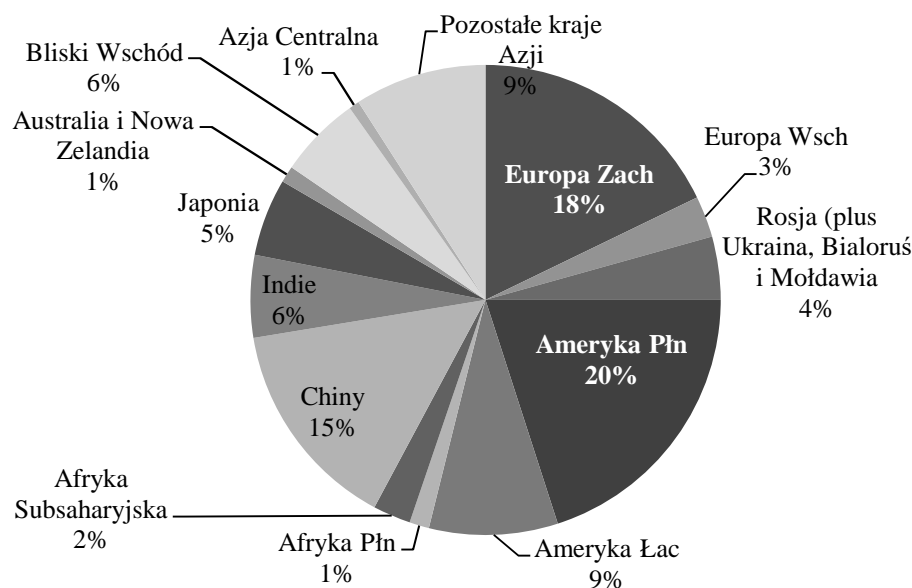
Nie ulega jednak wątpliwości, że biorąc pod uwagę poziom PKB, najbogatszym krajem pozostają Stany Zjednoczone lub region Ameryki Północnej, a wśród najbiedniejszych należy wskazać Azję Centralną, Australię i Nową Zelandię oraz Afrykę Północną, przy czym miarą bogactwa jest tu poziom PKB według parytetu siły nabywczej (PPP) w bilionach dolarów amerykańskich. Stosunkowo wysoką pozycję tuż za Ameryką Północną zajmuje pod tym względem również Europa Zachodnia, a za nią plasują się

¹ Obliczenia własne na podstawie danych z rysunku 3.

Chiny – jeden kraj posiadający PKB nieco tylko niższe niż cała Europa Zachodnia. Poziom średni reprezentują – jak wskazują dane na rysunku 4 – kraje Ameryki Łacińskiej oraz pozostałe kraje azjatyckie.

A zatem światowy PKB dzieli się na kraje i regiony, jak to zobrazowano na rysunku 5. Największy udział w wytwarzaniu światowego PKB mają Stany Zjednoczone, Europa Zachodnia i Chiny, które łącznie obejmują ponad połowę światowej produkcji. Na dalszych lokatach pod tym względem znalazły się Ameryka Łacińska i pozostałe kraje Azji, a także Bliski Wschód, Japonia i Indie. Europa Wschodnia wraz z Rosją oraz Białorusią i Mołdawią wytwarzają łącznie taką masę PKB jak same Indie czy sama Japonia. Najmniejsze udziały w wytwarzaniu PKB mają takie regiony i kraje jak: Australia i Nowa Zelandia, Azja Centralna, Afryka Północna i Afryka Subsaharyjska. Także rozkład produkcji światowej odzwierciedla zarazem wpływ krajów na kształtowanie się polityki światowej względem na przykład klimatu i ochrony środowiska, kwestii obronnych czy polityki badań kosmicznych.

Rysunek 5. Wytwarzanie PKB w regionach i krajach świata w 2012 r. (%)

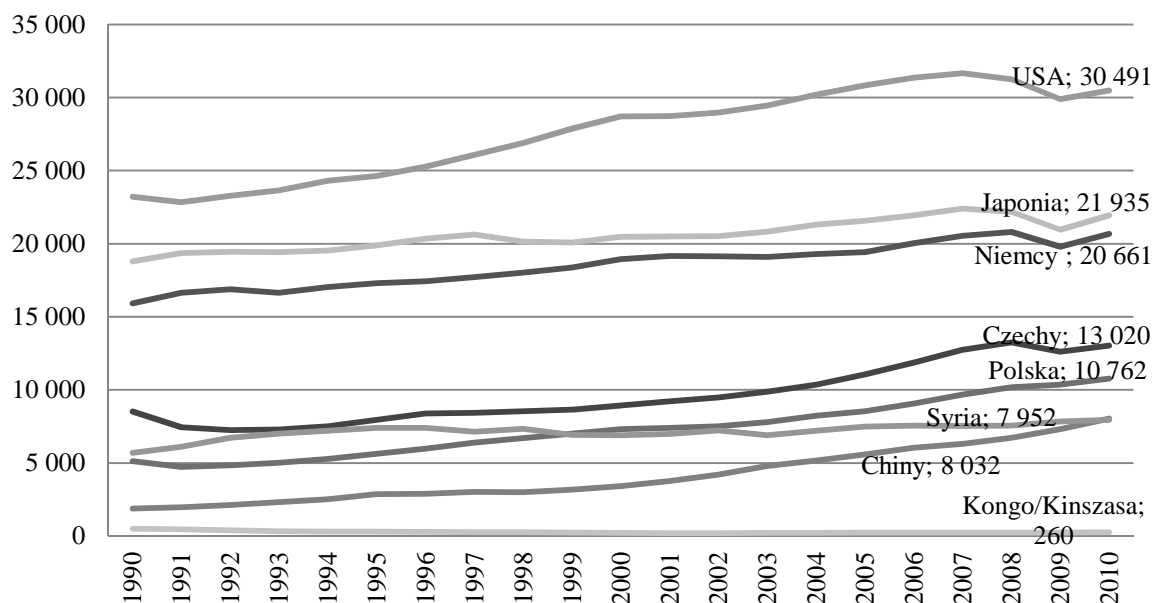

Źródło: jak dla rysunku 4.

Z kolei biorąc pod uwagę już wybrane kraje oraz okres badawczy lat 1990-2010, co zaprezentowano na rysunku 6, można ponownie stwierdzić, że krajem o najwyższym poziomie PKB na mieszkańca pozostają Stany Zjednoczone, a na kolejnych miejscach znalazły się: Japonia i Niemcy. Na stosunkowo średnim poziomie kształtowała się badana wielkość w Polsce i Czechach, a na nieco niższym poziomie w Chinach i Syrii.

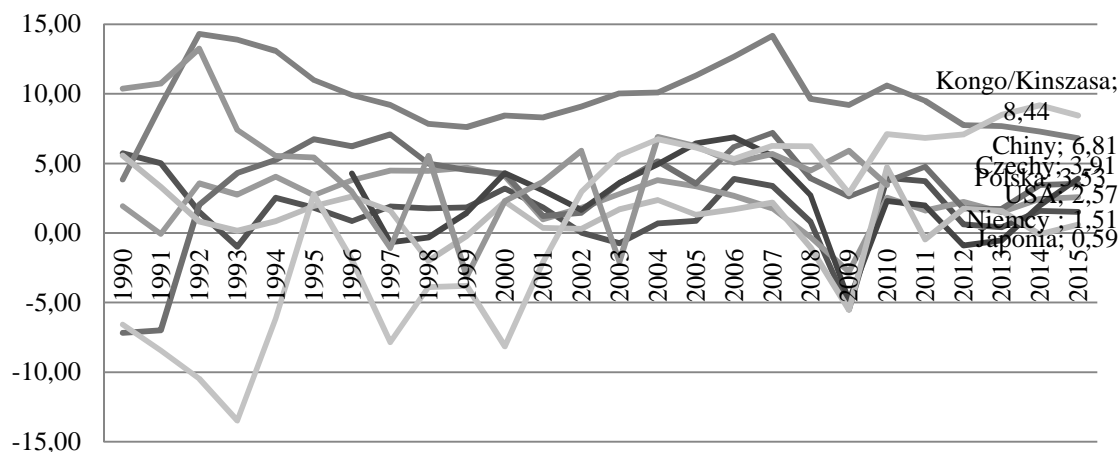
Najniższy poziom tej wielkości można było zaobserwować w Kongo, kraju niestabilnym politycznie i pogrążonym w wojnie.

Rysunek 6. PKB per capita w wybranych krajach świata w latach 1990-2010 (USD)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *The Maddison-Project* (2013), <http://www.ggd.net/maddison/maddison-project/data.htm> (19.11.2015).

Rysunek 7. Dynamika wzrostu PKB w wybranych krajach świata w latach 1990-2015 (%)

Uwaga: wielkości stóp wzrostu PKB za rok 2015 r. są prognozą Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego, <http://www.imf.org> (20.11.2015).

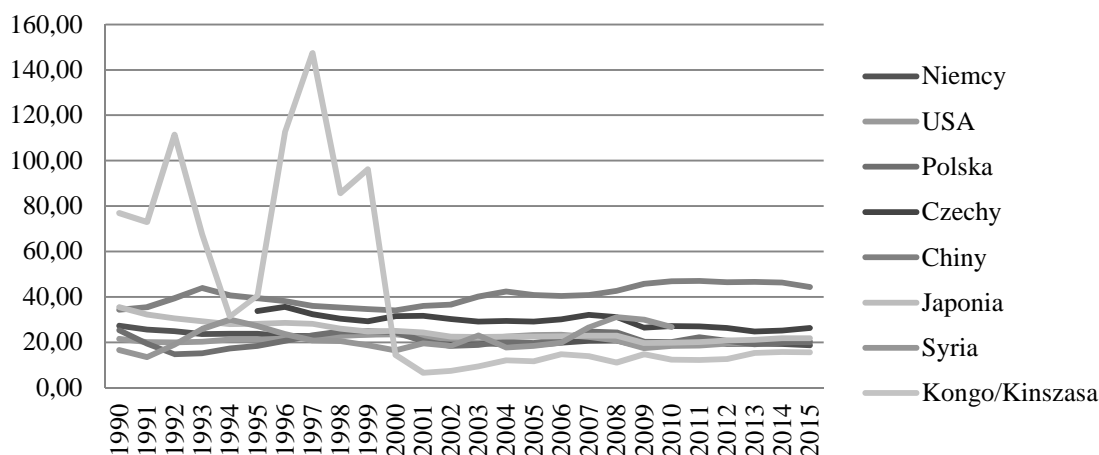
Zupełnie odmiennie kształtowała się natomiast dynamika wzrostu gospodarczego liczonego rok do roku, co przedstawiono na rysunku 7. Z danych tego rysunku wynika, że Międzynarodowy Fundusz Walutowy prognozuje, iż w 2015 r. najwyższy wskaźnik wzrostu zostanie odnotowany w Kongo i Chinach, a najniższy – Japonii, na-

tomiast w pozostałych krajach tego badania mierniki wzrostu znajdują się w przedziale od 1,50 do 3,91%. Widać zarazem, że kraje rozwinięte, takie jak Czechy, Polska, USA, Niemcy, czy Japonia charakteryzują się podobnymi tendencjami w zakresie dynamiki wzrostu gospodarczego, a także sama jego wielkość jest w tych krajach dość podobna.

4. Inwestycje i oszczędności

Poszukując odpowiedzi na pytanie o przyczyny wzrostu gospodarczego i rozwoju gospodarczego w badanych krajach, można wskazać na poziom procentowy inwestycji realizowanych w tych krajach. Stosowne dane zaprezentowano na rysunku 8. I tak, na przestrzeni lat dziewięćdziesiątych w Kongo można było zaobserwować stosunkowo najwyższy odsetek inwestycji mierzonych jako procent PKB, który wynosił tam nawet 147% PKB w roku 1997². W innych krajach odsetek był bardziej stabilny i wynosił około 20-30% PKB, a w Chinach około 40% PKB. Zatem pomijając przypadek Kongo w latach dziewięćdziesiątych, można przyjąć, że w krajach o wyższym wzroście można zaobserwować wyższą ilość inwestycji mierzoną jako % PKB, co tłumaczyć może dynamikę wzrostu tegoż PKB.

Rysunek 8. Inwestycje jako % PKB w wybranych krajach świata w latach 1990-2015 (%)

Uwaga: wielkości za rok 2015 r. są prognozą Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

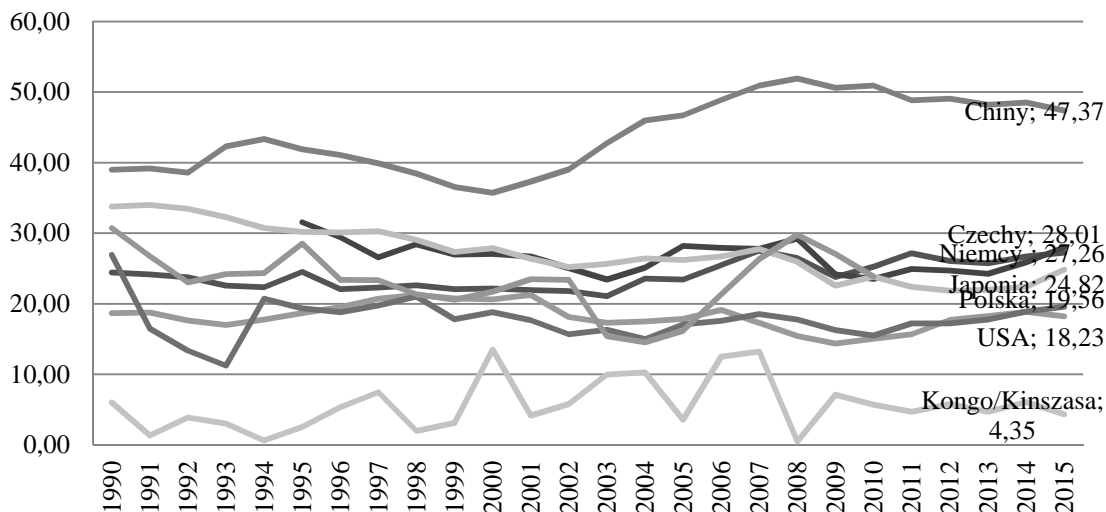
Źródło: jak dla rysunku 7.

Można ponadto zapytać o to skąd się biorą inwestycje w gospodarce? Znanie jest w literaturze podejście mówiące, że w warunkach równowagi makroekonomicznej ilość planowanych inwestycji jest porównywalna z ilością planowanych oszczędności, gdyż te za pośrednictwem sektora bankowego „zamieniane” są przez przedsiębiorców w in-

² Na podstawie danych rysunku 8.

westyje. Warto zatem przyrzeć się wysokości oszczędności w badanych gospodarkach, co zaprezentowano na rysunku 9.

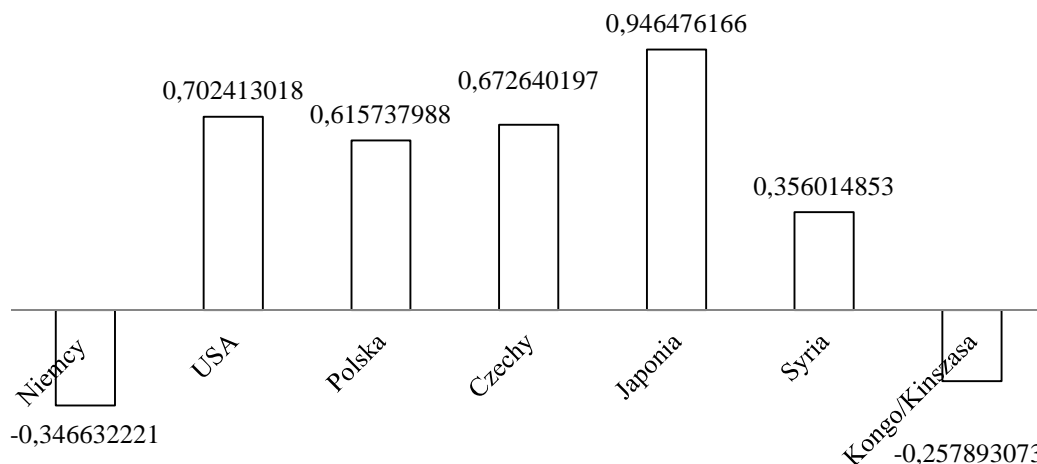
Rysunek 9. Oszczędności jako % PKB w wybranych krajach świata w latach 1990-2015 (%)

Uwaga: wielkości za rok 2015 r. są prognozą Międzynarodowego Funduszu Walutowego.
Źródło: jak dla rysunku 7.

Jak wynika z danych rysunku 9, najwyższy odsetek oszczędności jako procent PKB odnotować można było w Chinach (ponad 47% PKB), ponad 20% PKB oszczędności zanotowano w Czechach, w Niemczech i Japonii. Oszczędności niższe niż 20% PKB szacowano w takich krajach jak: Polska i Stany Zjednoczone, a najniższy odsetek występował w Kongo. Zatem przypadek Chin wydaje się być zgodny z przypuszczeniami – tam, gdzie są wysokie oszczędności zarazem można spodziewać się wysokich inwestycji i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego. Można ponadto obliczyć współczynniki korelacji między tymi wielkościami dla poszczególnych krajów, posługując się danymi za lata 1990-2015. Wyniki obliczeń przedstawiono na rysunku 10.

Jak wskazują dane rysunku 10, wysoką korelację wielkości inwestycji i oszczędności można było zaobserwować dla Stanów Zjednoczonych i Japonii i była to silna korelacja dodatnia. Również dość wysoki współczynnik otrzymano dla Czech i z Polski, a nieco niższy dla Syrii. Z kolei ujemną korelację o dość słabym nasileniu można było zaobserwować w Niemczech i w Kongo, co z punktu widzenia podstaw wiedzy makroekonomicznej trudno logicznie uzasadnić, gdyż być może źródłem inwestycji nie są krajowe oszczędności.

Rysunek 10. Współczynniki korelacji między inwestycjami i oszczędnościami w wybranych krajach świata w latach 1990-2015

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych rysunku 8 i 9.

5. Zakończenie

Przeprowadzone wyżej analizy pozwalają sformułowanie kilku wniosków. Przedstawione dane makroekonomiczne wskazują, że we współczesnym świecie można mówić o ciągłym i długookresowym wzroście PKB w skali świata. Z pewnością gospodarki narodowe przechodzą trudności i kryzysy, jednak w perspektywie długoterminowej mamy do czynienia ze wzrostem zarówno wartości PKB, jak i wzrostem PKB na mieszkańca.

Pomiędzy regionami świata można zaobserwować duże zróżnicowanie pod względem wartości PKB. Przyczyną tego zróżnicowania jest przede wszystkim sama wielkość danej gospodarki: naturalnym jest bowiem, że w dużym kraju, gdzie funkcjonuje duża liczba przedsiębiorstw, wartość wytwarzanego PKB będzie wyższa. Jednakże, gdy uwzględnić wielkość kraju za pomocą miernika PKB *per capita*, okazuje się, że nadal można zaobserwować dość duże zróżnicowanie zarówno w regionach świata, jak i w poszczególnych krajach. W takim wypadku wytłumaczeniem może być to, że w poszczególnych krajach można mówić o zróżnicowanej produktywności, zróżnicowanej wielkości inwestycji i oszczędności. Dane zaprezentowane w artykule potwierdzają tę hipotezę i można tu stwierdzić, że kraje o wyższym tempie wzrostu PKB charakteryzują się zarazem wyższą wielkością inwestycji i oszczędności. Jest to niewątpliwie związane z podstawową zasadą funkcjonowania gospodarki, która oparta jest na zasadach rynkowych i kapitalistycznych.

Nie zmienia to jednak faktu, że w krajach o niskiej wartości PKB trudno spodziewać się wysokich oszczędności i inwestycji oraz pobudzenia wzrostu w następnym okresie – jest to swoiste błędne koło. Niski PKB w krajach afrykańskich, czy innych biednych krajach świata ma niewątpliwie bardzo różne przyczyny, a owo „błędne koło” jest tylko jednym z wielu problemów, z jakimi kraje te muszą się borykać. Często trudności tychże krajów są wynikiem nieunormowanej sytuacji politycznej, problemami natury społecznej czy religijnej, a sfera ekonomiczna jest jedynie tłem, czy rezultatem problemów o znacznie szerszym kontekście.

Literatura

1. Begg D., Fischer S., Dornbusch, R. (1999), *Ekonomia. Makroekonomia*, Wydanie II zmienione, PWE, Warszawa.
2. Malthus T.R. (1925), *Rozprawa o prawie ludności i jego oddziaływaniu na przyszły postęp społeczeństwa*, Warszawa.
3. Piketty T. (2015), *Kapitał XXI wieku*, Krytyka Polityczna, Warszawa.
4. Romanow Z. (1997), *Historia myśli ekonomicznej w zarysie*, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań.
5. Samuelson P.A., Nordhaus W.D. (2012), *Ekonomia*, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań.
6. Stankiewicz W. (1998), *Historia myśli ekonomicznej*, PWE, Warszawa.

Strony internetowe:

1. Bank Światowy, <http://search.worldbank.org> (19.11.2015).
2. Maddison Project (2013), <http://www.ggd.net/maddison/maddison-project/data.htm> (19.11.2015)
3. Międzynarodowy Fundusz Walutowy, <http://www.imf.org> (20.11.2015).
4. Thomas Piketty – Home, <http://piketty.pse.ens.fr/files/capital21c/en/pdf/supp/TS1.1.pdf> (19.11.2015)
5. *Rozwój gospodarczy* [2015], https://pl.wikipedia.orghttps://pl.wikipedia.org/wiki/Rozw%C3%B3j_gospodarczy (12.12.2015).

Streszczenie

Rozwój gospodarczy w podstawowych miernikach makroekonomicznych

Celem artykułu jest prezentacja, analiza i ocena głównych miar makroekonomicznych w kontekście rozwoju gospodarczego. Obszar badawczy stanowi Polska, wybrane kraje Unii Europejskiej oraz świata, które są porównywane w ramach podejmowanej problematyki. Zakres czasowy obejmuje lata 1990-2014, choć niekiedy okres ten skrócono z uwagi na trudności z porównywalnością danych. Przede wszystkim przedstawiono tu zatem pojęcie samego rozwoju gospodarczego w literaturze ekonomicznej będącego pojęciem szerszym od wzrostu gospodarczego, a także węższym od pojęcia rozwoju społeczno-gospodarczego. W prowadzonych analizach ograniczono się bowiem do miar ekonomicznych, choć jak wiadomo z rozwojem wiążą się istotne zmiany natury społecznej i demograficznej. W dalszej części przedstawiono podstawowe mierniki ekonomiczne do których zaliczyć należy PKB, PKB per capita, inwestycje, oszczędności. Miary te zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym i porównawczym wśród badanych krajów. W przygotowaniu artykułu posłużono się literaturą przedmiotu (polsko- i anglojęzyczną), a także danymi statystycznymi udostępnianymi przez Bank Światowy, MFW i inne jednostki badawcze krajowe i zagraniczne.

Słowa kluczowe: ekonomia, makroekonomia, rozwój gospodarczy.

Abstract

Economic development in key macroeconomic measure

The goal of the elaboration is to present, analyze and evaluate main macroeconomic measures in the context of economic development. Research area is Poland, selected countries of the EU and the world, which are compared in this issues. The time range covers the period 1990-2014, although sometimes this period is shortened due to the difficulty of comparability of data. First of all, the concept presented here, therefore, the economic development in the economic literature that is the wider concept of economic growth, and also narrower than the concept of socio-economic development. Results of analyzes restricted itself to economic measures, are associated with the development of significant changes in social and demographic sphere. The following shows the basic economic measures which should include GDP, per capita income, investments, savings. These measures are presented in a dynamic and comparative among the countries surveyed. In preparing this article were used literature on the subject (Polish and English), as well as statistical data provided by the World Bank, IMF and other research units in Poland and abroad.

Key words: economics, macroeconomisc, economic development.